

**Speech Dr. N. van Dam, Ambassadeur te Jakarta,  
voor leden van de Eerste en Tweede Kamer,  
tijdens de ambassadeursconferentie,  
21 januari 2010, 12.30 uur.**

Geachte Voorzitter van de Eerste Kamer, de heer René van der Linden,

Geachte Voorzitter van de Tweede Kamer, mevrouw Gerdi Verbeet,

Geachte Leden van de Eerste en Tweede Kamer,

Beste collega's,

Gaarne wil ik u namens alle aanwezige ambassadeurs van harte danken voor deze goede ontvangst. Ontmoetingen met Nederlandse volksvertegenwoordigers zijn voor ons van essentieel belang, willen wij ons werk in het buitenland goed kunnen doen. Contacten met kamerleden vormen voor ons een onmisbaar element ter verkrijging van een verfijnd beeld van wat er zich in de Nederlandse politiek en binnen onze samenleving afspeelt. Er is eigenlijk niets dat dergelijke rechtstreekse persoonlijke contacten helemaal kan vervangen.

Sommigen van ons hebben al vaker het voorrecht gehad van parlementair bezoek in het land van hun accreditatie. De frequentie daarvan hangt natuurlijk ook samen met het ter plekke bestaande politieke systeem. Democratieën worden nu eenmaal vaker door parlementariërs bezocht dan dictaturen. Zelf heb ik diverse voorzitters van de beide kamers mogen ontvangen evenals talrijke leden van parlementaire commissies en ook individuele volksvertegenwoordigers. Dat was altijd een uitstekende ervaring die bovendien buitengewoon informatief en leerzaam was.

We hebben al menigmaal kunnen constateren hoezeer binnenlandse parlementaire debatten, gevoerd binnen de kamer, maar ook via de media, van invloed kunnen zijn op onze relaties met het buitenland, in positieve, maar ook wel eens in negatieve zin. Soms wordt ons land gezien als

boegbeeld van tolerantie; maar andere keren ook als voorbeeld van onverdraagzaamheid; al dan niet terecht. Een enkele keer werkte een Nederlandse interne politieke discussie dermate polariserend, dat onze diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland werden bedreigd of zelfs aangevallen. Dit betekent dat de politieke verantwoordelijkheid voor het interne Nederlandse politieke debat zich ook uitstrekt tot de gevolgen daarvan in het buitenland. Dat is helemaal niets nieuws, maar het is de afgelopen jaren wel eens scherper geworden dan in het verleden het geval was.

Soms is er in dit verband sprake van een politiek manoeuvreren op het scherp van de snede. Daarbij wordt soms een duidelijk spanningsveld zichtbaar tussen de vrijheid van meningsuiting en het al dan niet tonen van respect voor het gedachtengoed van anderen. Dit heeft in Indonesië tot de unieke situatie geleid dat aan een Nederlands kamerlid de toegang officieel door de Indonesische president is ontzegd.

Dames en Heren,

De recente ontwikkelingen brengen met zich mee dat wij ons, als diplomatieke vertegenwoordigers van Nederland in het buitenland, wellicht nog meer dan ooit tevoren rekenschap dienen te geven van de politieke verhoudingen in Nederland. Dat is op zich een vanzelfsprekende zaak. Maar in een uitzonderlijk geval is het helaas ook voorgekomen dat wij ons in het buitenland dienden te keren tegen bepaalde Nederlandse politici of partijen vanwege hun polariserende debatten met de Nederlandse regering; de regering die wij in het buitenland vertegenwoordigen, op basis van de bestaande democratische verhoudingen. Dat was uitzonderlijk en is bij mijn weten nooit eerder voorgekomen. Zelf kom ik veel liever voor onze parlementariërs op dan dat ik genoodzaakt ben hen af te vallen. Maar hier was er geen alternatief.

Na nieuwe verkiezingen kunnen de verhoudingen telkens weer anders liggen en zullen onze ambassadeurs zich ook dan - als steeds - weer loyaal opstellen tegenover de heersende politieke verhoudingen. Dit betekent niet dat onze diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland als cameleons met iedere politieke wind dienen mee te draaien zonder het hebben van een eigen mening. Deze kan immers naar eer en geweten intern worden overgebracht aan onze bewindslieden. Het betekent slechts dat wij op zo verantwoordelijk mogelijke wijze graag ons

werk willen doen; in het belang van Nederland en in het belang van de Nederlandse democratie en de daarbij behorende rechtsorde; als loyale vertegenwoordigers van de Nederlandse regering, met een goede terugkoppeling naar het parlement.

Dames en Heren,

Na 22 jaar onafgebroken ambassadeurschap zal ik deze zomer mijn loopbaan bij Buitenlandse Zaken beëindigen. Dit is dan ook de laatste keer dat ik in dit kader tot u kan spreken. Niettemin hoop ik dat er nog vele gelegenheden zullen zijn elkaar te ontmoeten.

De uitdagende en ook fascinerende taak van onze ambassadeurs in het buitenland is des te beter te vervullen naarmate wij rechtstreeks voeling kunnen houden met onze Nederlandse volksvertegenwoordigers; wie dan ook en van welke politieke partij dan ook. Voor deze mogelijkheid wil ik u namens ons allen ook vandaag nogmaals van harte bedanken.

\*\*\*\*\*